

ANEM

A s o c i j a c i j a n e z a v i s n i h e l e k t r o n s k i h m e d i j a
A s s o c i a t i o n o f I n d e p e n d e n t E l e c t r o n i c M e d i a
Beograd, Takovska 9, tel/fax: + 381 11 322 5852, 3038 384

REPUBLIKA SRBIJA

KOMISIJA ZA AUTORSKO I SRODNA PRAVA

Kneginje Ljubice 5

11000 Beograd

Predmet: Izjašnjenje po zahtevu za mišljenje o Predlogu jedinstvene tarife naknada čiji je podnosilac Organizacija proizvođača fonograma Srbije – OFPS i Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava interpretatora – PI

Vaš broj: 2593/11/1

Komisija za autorsko i srodna prava je zaključkom broj 2593/11/1 od 28.6.2011. godine pozvala Asocijaciju nezavisnih elektronskih medija ANEM da se pismeno izjasni na zahtev za mišljenje o Predlogu jedinstvene tarife naknada čiji je podnosilac Organizacija proizvođača fonograma Srbije – OFPS i Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava interpretatora – PI, a koji se odnosi na Tarifni spor sa Asocijacijom nezavisnih elektronskih medija ANEM, u vezi sa tarifom naknada za emitovanje fonograma i emitovanje interpretacija sa snimaka izdatih na nosačima zvuka.

Asocijacija nezavisnih elektronskih medija - ANEM, kao reprezentativno udruženje korisnika radiodifuznih emitera u smislu člana 174. stav 1. Zakona o autorskom i srodnim pravima, ovim se blagovremeno, u zakonom predviđenom roku po prijemu citiranog zaključka i Predloga jedinstvene tarife naknada čiji je podnosilac Organizacija proizvođača fonograma Srbije – OFPS i Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava interpretatora – PI, izjašnjava o istom kako sledi:

Asocijacija nezavisnih elektronskih medija ANEM, kao reprezentativno udruženje korisnika radiodifuznih emitera u smislu člana 174. stav 1. Zakona o autorskom i srodnim pravima, ovim se izjašnjava samo na delove Predloga koji se odnose na tarifu naknada za radio-difuzno emitovanje. Smatramo međutim da pravno tehnički nije opravdano da sporazum o tarifi između kolektivnih organizacija i reprezentativnog udruženja korisnika jedne kategorije, sadrži odredbe koje se ne odnose na specifičan oblik korišćenja koje je predmet konkretnog sporazuma o tarifi.

Ključne primedbe ANEM-a na Predlog jedinstvene tarife naknada čiji je podnosilac Organizacija proizvođača fonograma Srbije – OFPS i Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava interpretatora – PI, su sledeće:

Prvo, ista se ne odnosi na prava za koja te organizacije imaju dozvolu za kolektivno ostvarivanje izdatu od strane Zavoda za intelektualnu svojinu, odnosno da način na koji ista određuje iznos naknade, naknadu ne dovodi u srazmeru sa značajem koji za prihode korisnika ima iskorišćavanje predmeta zaštite. Naime, po članu 117. Zakona, interpretator ima pravo na naknadu za emitovanje interpretacije sa snimka izdatog na nosaču zvuka. Dalje, po članu 127. Zakona, pravo na naknadu za emitovanje fonograma postoji samo u odnosu na izdate fonograme. Iznos naknade ne može biti u srazmeri sa značajem koji za prihode korisnika ima iskorišćavanje predmeta zaštite sa repertoara organizacije, ako se određuje na osnovu zastupljenosti muzičkog repertoara, jer se dozvola za kolektivno ostvarivanje prava Organizaciji proizvođača fonograma Srbije – OFPS i Organizaciji za kolektivno ostvarivanje prava interpretatora – PI, ne odnosi na „muzički repertoar“, već samo na deo „muzičkog repertoara“ koji čine interpretacije snimljene na izdatim nosačima zvuka i izdatim fonogramima. Udeo muzičkog repertoara i udeo takvog repertoara emitovanog sa izdatih nosača zvuka, odnosno izdatih fonograma, ne mora biti i nije isti.

Drugo, definicija osnovice za obračun naknade u predlogu tarife je neprecizna i neusklađena sa važećom regulativom koja se odnosi na klasifikovanje delatnosti. Naime, osnovica za obračun naknade u predlogu tarife definisana je kao „ukupni prihodi bez PDV ostvareni u okviru radijske, odnosno televizijske delatnosti“. Ovakva definicija je neprihvatljiva. Prvo, važeća Uredba o klasifikaciji delatnosti (Službeni glasnik Republike Srbije, br. 54/2010), ne poznaje radijske, odnosno televizijske delatnosti kao takve. Drugo, delatnosti povezane s proizvodnjom i distribucijom radijskog, odnosno televizijskog programa, shodno i citiranoj Uredbi, odražavaju, odnosno obuhvataju različite faze u procesu proizvodnje i emitovanja.

Mišljenja smo da način na koji je osnovica za obračun naknade definisana u Predlogu, ne doprinosi određivanju naknade u skladu sa pravilima za određivanje tarife propisanim zakonom, kao i da otvara prostor da tarifa obuhvati i prava za koja OFPS i PI nemaju dozvolu za kolektivno ostvarivanje, te da stoga **osnovicu za obračun naknade treba definisati isključivo kao „ukupni prihod ostvaren u okviru delatnosti radijskog, odnosno televizijskog emitovanja programa** (isključujući druge faze u procesu proizvodnje i emitovanja koje nisu radijsko, odnosno televizijsko emitovanje programa), **uključujući i prihode koji se odnose na te delatnosti, a realizovani su iz donacija ili intervencijama državnih organa“.**

Pozdravljamo to što tarifa predviđa paušalno umanjeње osnovice na ime troškova zaključenja marketinških ugovora, s tim da smatramo da visina paušalnog umanjeња osnovice treba da iznosi 15%, da bi visinom odgovarala visini agencijskih bonusa koje mediji realno na tržištu odobravaju.

Treće, Zakonom o autorskom i srodnim pravima predviđeno je da se prilikom određivanja tarife uzimaju u obzir tarife kolektivnih organizacija država čiji je bruto društveni proizvod približne vrednosti bruto društvenom proizvodu Republike Srbije. Nesporno je da se ANEM tokom pregovora pozivao na neka od rešenja iz tarife važeće u Švajcarskoj, kao generalno dobra. Pri tome ANEM ni u jednom trenutku nije tvrdio da je Švajcarska država čiji je bruto društveni proizvod približne vrednosti bruto društvenom proizvodu Republike Srbije. OFPS i PI nisu se tokom pregovora pozivali na primer tarife iz Bugarske, te smatramo da se bugarska tarifa zapravo navodi kako bi naknadno opravdala predlog.

Naime, predlogom nove tarife za televiziju, raspon naknada povećan je od postojećeg po tarifi objavljenoj u Službenom glasniku br. 94/2009 utoliko što se naknada sada opredeljuje u rasponu od 1 do 2,5%, umesto u rasponu od 1 do 2%. Imajući u vidu da su troškovi naplate članom 127. Zakona sada ograničeni na 10%, a da su ranije svakako bili veći, smatramo da za ovakvo uvećanje naknade ne postoje opravdani razlozi.

Takođe, predlogom nove tarife za televiziju, raspon naknada je povećan i u iznosu na inicijalni predlog OFPS i PI sa kojim se ušlo u pregovore, a koji predlog je bio sledeći:

Zastupljenost muzičkog repertoara	% od ukupnog prihoda
do 30%	1,00%

od 30% do 60%	1,5%
preko 60%	2%

Dalje, procenti se vezuju za zastupljenost muzičkog repertoara u programu, što je neprihvatljivo, budući da bi morali biti vezani za udeo komercijalno izdatih fonograma.

Takođe, predlogom nove tarife za radio, uspostavljen je raspon naknada od 2,5 do 3,5%, umesto dosadašnjih fiksnih 3,5%. Uspostavljanje raspona naknada je svakako dobro, ali njihovim vezivanjem za zastupljenost muzičkog repertoara u programu na način na koji se to predlaže, u praksi se gotovo nikakav pomak neće dogoditi. Naime, u praksi ne postoje ili u zanemarljivom broju postoje stanice sa manjom zastupljenošću muzičkog repertoara u programu od 50, odnosno 75%.

Četvrto, ANEM ukazuje da se u dosadašnjoj praksi nije došlo do pouzdanog mehanizma na osnovu koga bi se utvrdila zastupljenost repertoara organizacija u programu. Ti mehanizmi će se verovatno u praksi u jednom trenutku izgraditi, ali sada ih nema. Zato je vezivanje naknade za procenat zastupljenosti repertoara organizacija u programu izvor stalnih problema i nepoverenja između korisnika i kolektivnih organizacija. Imajući to u vidu, ANEM je predlagao i predlaže sledeće:

- **da se u odnosu na televizijske kanale napravi tematska podela kanala, i koristi kao korektiv kod utvrđivanja naknade, tako što bi se u posebne kategorije izdvojili programi kod kojih preko 1/3 ukupnog programa čine muzički filmovi, snimci koncerata i muzički spotovi, programi koje većinom čine igrani i TV filmovi, i sl.**
- **da se u odnosu na radio zastupljenost muzičkog repertoara meri u vreme najveće slušanosti radio programa, kad radio stanice ostvaruju gro svoga prihoda, npr. od 7 do 13 časova, jer će se tako jednostavnije prepoznati značaj koji korišćenje repertoara ima za prihode korisnika.**

Mišljenja smo da će samo na taj način naknada biti određena u skladu sa pravilima za određivanje tarife propisanim zakonom - srazmerno značaju koji za prihode korisnika ima iskorišćavanje predmeta zaštite sa repertoara organizacije.

Peto, minimalna naknada neprimereno je visoko određena. Ne postoje ni koeficijenti za njeno utvrđivanje za različite regione u Srbiji, koji bi se rukovodili relativnom razvijenošću regiona u Srbiji. Na ovaj način, stanice koje u svojoj zoni pokrivanja imaju

isti broj stanovnika, plaćale bi istu minimalnu naknadu, bez obzira na to da li se radi o stanicama u Beogradu, Novom Sadu, ili nekom nerazvijenom delu Republike.

Kako iz svega navedenog proizilazi da Predlog jedinstvene tarife naknada čiji je podnosilac Organizacija proizvođača fonograma Srbije – OFPS i Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava interpretatora – PI, obuhvata i prava za koja OFPS i PI nemaju dozvolu za kolektivno ostvarivanje, kao i da istom naknada nisu određene u skladu sa pravilima za određivanje tarife propisanim Zakonom o autorskom i srodnim pravima, predlažemo Komisiji da isto utvrdi, te naloži kolektivnim organizacijama da ponove pregovore sa Asocijacionom nezavisnih elektronskih medija ANEM, odnosno dostave novi predlog tarife Komisiji na mišljenje.

Beograd, 05.08.2011.

Za ANEM,

Saša Mirković, predsednik